

[Rahbæk Møller]

de, pengene bruges på. Der er et niveau mellem kun at forgyldte nogle få stjerner og smøre midlerne ud i så tyndt et lag, at virkningen forsvinder. Somme tider er det dette mellemniveau, der er det rigtige.

Et andet emne, der har afgørende betydning for forskningens fremtid, er forskeruddannelserne. Regeringen har oprettet Forskerakademiet, som har været en nyttig institution. Men alligevel får vi mange meldinger om, at kvaliteten er utilstrækkelig i international sammenligning. Forskningsudvalget holder i næste uge en høring for at få belyst, hvordan det står til. Jeg skal ikke foregribe resultatet af denne høring, men indskrænke mig til at sige, at de svagheder, som høringen måtte påvise, skal rettes op. Netop fordi »peer review«, altså bedømmelse af fagfæller, er en så grundlæggende bestanddel i forskningspolitikken, at det er altafgørende, at vore forskningsmiljøer består af de bedst muligt uddannede forskere, ellers risikerer vi i værste fald, at »peer review« forfalder til pampori. I denne forbindelse er – som ministeren var inde på – et større internationalt islæt i de faglige bedømmelser også af stor betydning.

Ministeren talte om øget koncentration af forskningsindsatsen for at sikre international kvalitet. I et vist omfang er jeg enig heri. Der er en mindstestørrelse for faglige miljøer, hvis de skal kunne fungere. Men til gengæld er der et andet forhold, der taler imod for stor koncentration, nemlig hensynet til brugerne. Vi har ikke kun behov for, at vores forskningsmiljøer kommunikerer med de bedste internationale miljøer. Det har vi, men vi har sandelig også brug for, at de formidler deres viden videre til det danske samfund. Det sker ad en lang række kanaler, hvoraf uddannelsen af kandidater ikke koncentrerer mere end uddannelserne og brugerne i det hele taget, og det sætter naturlige begrænsninger. Formanden for Forskningsrådet Jens Rostrup-Nielsen nævnte på et nyligt nordisk forskningsseminar et skræmmende eksempel på, hvad troen på, at stort er smukt og effektivt, kan føre til. Sovjetunionen placerede et kæmpeinstitut – jeg tror, det var inden for materialeteknologi – langt fra alle brugere. Det institut havde de ikke megen glæde af.

Til slut vil jeg nævne et emne, som ministeren ikke tog op, nemlig hvad der skal forskes i. Der er en tendens i tiden til at gøre forskning til en afart af produktudvikling. Det er en tendens,

der ikke kun gør sig gældende i Danmark. Både EF's og de nordiske forskningsprogrammer er præget af samme tankegang. På det lige nævnte nordiske forskningsseminar var der en gennemgang af nordiske forskningsprogrammer, og det slog mig, at de nordiske forskningspolitikere for fuld kraft forbereder industrisamfundets komme, samtidig med at vi er på vej ind i det postindustrielle samfund.

Som regel er der folk, der er kloge nok til at gøre opmærksom på, at man ikke må glemme den naturvidenskabelige grundforskning. Det gælder ikke mindst – som jeg tidligere var inde på – erhvervslivets ledere, men det er mindst lige så vigtigt at huske, at samfundsvidenskaberne og humaniora vil få stærkt øget betydning i de kommende år. Det gælder på alle leder; selv i de industrielle produkter vil humanistisk viden indgå i stadig øget omfang, men det gælder langt videre: I den måde, vi indretter vores samfund på, den måde, vi lever vores liv på, vil humanistisk og samfundsvidenskabelig viden få stadig øget betydning.

Derfor er tendensen til blot at betragte de bløde videnskaber som noget, der skal være der, men som det i øvrigt ikke er ulejligheden værd at ofre mange tanker på, farlig. Der skal stilles krav også til dem – krav om kvalitet og krav om formidling af deres viden. Og de skal have vilkår, så de kan leve op til kravene.

Til slut skal jeg fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget opfordrer regeringen til efter forhandlinger med partierne at tilrettelægge forskningspolitikken, således at den

- styrker forskningsinstitutternes ledelser, bl.a. ved at øge stabiliteten i det økonomiske grundlag
- sikrer mindre detailstyring og øget faglig evaluering
- sikrer kvaliteten af forskeruddannelserne.

Herefter går Tinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 28).

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingerne.